

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Conferența din Sibiu.

Discursul

rostit la deschiderea conferenței învățătoresci din Sibiu, în 21 Octobrie v. de comisariul cons. **Dr. Vasile Bologna.**

Onorată Conferență!

Este a treia sesiune a întrunirilor noastre didactice, dela reactivarea conferențelor în spiritul statutului organic al bisericii noastre. A treia dare de samă în cadrele acestei legi ocrotitoare, despre experiențele, părerile și sentimentele noastre în materie de învățământ și preste tot în cestiunile mari școlare ce preocupă astăzi lumea pedagogică.

Se cade deci să reluăm firul cu bărbăție, să continuăm cu stăruință, pentru-că numai stăruința aduce succesul în ori-ce resort de activitate omenescă.

Țin deci să amintesc pentru în-prospătare, că mai întâi am năisut a ne lămuri asupra metodelor învățământului, respective asupra așa numitelor *trepte metodice* (formale) ale învățământului, cari se prezentaseră ca un ce exotic, încât se părea că efectul lor în loc să ne orienteze, mai curând ne cufundă în vârtejul nesiguranței, ce slăbește puterea încrederii, slăbește virtutea curajului și indemnul spre lucrare devotată.

Lămurii după puțină în acest obiect, am aflat firul legător între trecut și prezent, rămânând a continua în brazda potecului înconstat, pe lângă posibila perfecționare zilnică, ce ni-se tinde prin adevărurile psihologiei.

A urmat apoi ca un punct solemn în mijlocul nostru: *studiul religiunii*, susținut cu demnitate prin dl D. Mösora, atât ca apăsătoare științifică, hotărîndu-i poziția în planul de învățământ, cât și ca îndigantă metodică, fixându-i materialul trebuincios.

Iar mai în urmă observările noastre asupra planului de învățământ, desfășurate cu pătrundere prin dl D. I.ă-

pădat, pe motive culese din propria experiență a școlii române.

Și dacă astăzi s'ar pute să avem vre-o observare, unica ar fi, că aceste lucrări nu s'au dat încă publicității pe calea sa, pentru-ca fie-care din cei chemați să le pōtă studia de-aprōpe, să le pōtă aprofunda și prin comun acord să putem stabili echilibrul recerut în cestiune, cu principiile statornice, cari în continu au să ne călăuzască.

N'avem însă cuvânt a ne îndoi, că în scurtă vreme se va satisface și acestei simțite necesități, pentru-ca noi să nu fim împedecați în dorul nostru pentru *progres*, din contră, sprijiniți să fim în acea direcțiune, căci prin această indirect școlilor noastre se aduce serviciu. Debre-ce e generală astăzi convingerea, că *precum sunt învățătorii, așa vor fi și școlile unui popor.*

Vor fi învățătorii conduși de ideal sânt, de sentimente de ordine și disciplină, acel spirit binefăcător se va reoglinda și în sanctuarul școlii și în urma activității lor. Fi-vor învățătorii risipiți și instrăinați dela centrul lor natural, acel spirit desastros va vesteji și inimile tinerimei încredințate creșterii lor. Pentru-că, fie că are, fie că nu are învățătorul ideal sfânt în mintea sa despre educație, un lucru însă e sigur, că elevii totdeauna au înaintea lor un ideal de imitat și acesta e învățătorul însuși cu concepția de viață, ce se intrupază în personalitatea sa.

Dreptaceea neîncetat vom grăi iubitelui nostru popor: *crește-ți și-ți susține învățătorii conștiința de chemare și vei avea școlile la înălțime.*

Vin acum d-lor să atrag privirea d-vōstră la programa, ce ne așteptă.

În cuprinsul acesteia, precum s'a putut vedea în organul de publicitate al bisericii noastre, sunt în prevalență momente practice, în cari se manifestă viața noastră școlară. Și remarcabil e, că în ce grad se va simți efectul acestora în viața practică, în viața publică, în acea măsură se va justifica jertfa cea mare, ce se aduce pentru susținerea școlilor.

Trece efectul lucrării noastre preste pragul școlii în sinul societății și izbutește a porni inimile, izbutește a crea un spirit de inițiativă — atât de necesar poporului român — atunci am satisfăcut datoriei noastre.

Remâne însă efectul lucrării noastre între cei patru pereți ai școlii, fără a se ramifica intensiv în straturile poporului, atunci dovadă, că n'am știut alege mijlocele, că nu cunoștem trunchiul în care avem să altoim și în urma acesteia ne învîrtim pururea într'un *circulus vitiosus*.

Dela noi departe să fie și numai umbra unei asemenea erori. Departe să fie, mai ales astăzi, când oficiul de învățător începe a deveni și la noi carieră și nu mai e loc de refugiu pentru cei incapabili de alte întreprinderi.

Iar pentru-ca să prevenim ispitele scăderii, cred a servi unui interes general, dacă accentuez și eu la acest loc principiul de viață al școlii engleze — cel mai practic popor al timpului nostru — după care „omul normal nu e făcut numai din cunoștințe și intelect, ci e făcut și din carne și oșe; că tocmai corpul e făcut să suporte și să aducă la îndeplinire cunoștințele, că un cap, ori-cât ar fi de bine încercat de cunoștințe multe, e un cap ne folositor, dacă e purtat de un corp slab, fără energie și fără viață...”

De spirit practic să fim dar' conduși. Atunci vom înțelege trebuințele zilei, pe cari e a se clădi pentru viitor; vom înțelege trebuințele reale și nu închipuite.

În folosul acestora să se simtă efectul lucrării noastre, atunci vom bine-merita de recunoștința neamului, pentru a cărui propășire bate inima noastră.

Cu acestea declar deschisă prima sedință a conferenței actuale, în sensul mandatului onorific, ce am dela Veneratul Consistoriu arhiepiscopale, și Vă învit la conlucrare frățească în scopul întrunit, pe lângă urările mele călduroase de bună venire. Să trăiți!

*

Despre decursul conferenței dăm următorul raport:

Conferența s'a deschis la orele 10 a. m. în seminarul „Andreian”, premergând oficiul divin celebrat cu deosebită demnitate prin P. O. D. Ioan Papiu, protopop în Sibiu.

Prezenți la deschidere: 86 membri ai conferenței (întră cari 18 învățătoare), ppresbiterii I. Papiu (Sibiu) și I. Căndea (Avrig) în calitate de inspectori școlari tractuali, și directorul seminarului teologic-pedagogic din Sibiu Dr. Eusebiu Roșca.

În numele inspectoratului regesc de școle a asistat dl I. Mirtse, adjunct al inspectoratului regesc din Sibiu.

Discursul de deschidere, viu aplaudat, i-a urmat citirea apelului nominal și constituirea, alegându-se notari dnii: D. Mösora și C. Popa, ear' verificatori dnii: I. Jăndrea și L. Negrilă.

Constituită fiind conferința, comisariul consistorial întimpină cu căldură prezența dlor: inspectori școlari tractuali, a directorului seminarial și a reprezentantului inspectoratului regesc de școle, despre ce conferința ia act cu plăcere.

În urma acesteia, dl Mirtse, ca reprezentant al insp. reg. de școle, mulțumesc pentru întimpinarea ce i-se face și constată cu plăcere, că precum dovedesc actele oficiale, ce primesc la inspecțiunea reg. de școle, învățătorii dela școlile noastre din acest district sunt la adevărată înaltă. Doresc să le ajute Dzeu, ca să pōtă satisface tot mai mult datorinței lor frumoase, pentru înaintarea culturii poporului.

Cuvintele dlui Mirtse, rostite în o bună românească, au făcut plăcută impresiune în sinul conferenței.

S'a prezentat apoi elaboratele:

1. Cestiunea examenelor publice dela finea anului școlar, de inv. Aleman Galea.

2. „Isvorul și călătoriul”, prelegere pentru anul III. de școlă, de Ieronim Mărdan.

3. Despre modul de întrebuințare a cărții de cetire, de Toma Măhăra.

Dintre acestea cele două dintăi s'au lucrat din încredințarea conferenței, ear' cea din urmă din inițiativă proprie a autorului.

Tema: Cestiunea examenelor... s'a pus imediat la ordinea zilei, cetită prin dl autor Galea.

FOIȘORĂ

Predică *)

În numele Tatălui și al Fiului și al Duchului sfânt...

Iubiților Creștini!

Sunat-au, azi sunt trei săptămâni, din zori de zi cu glas duios clopotele Bisericii noastre, ca să chieame totă suflarea românească în lăcașul Domnului. Profesori și învățători, studenți și școlari, bărbăți și femei, băieți și fetițe, cu toții dela mic pân' la mare în haine de sărbătoare grăbit-au de cu vreme, să se adune înaintea altariului Impăratului cerurilor!

Preoți din Sibiu și de aici în frunte cu însuși Escelența Sa, iubitelui nostru arhiepiscop și metropolit, Ioan Metianu, îmbrăcatu-s'au cu dreptate și înălțat-au cu evlavie

rugăciuni fierbinți înălăuntrul și jur împrejurul casei Domnului, ca s'o sfințescă pe ea!

Cântat-ați și voi, iubiților coriști, cântat-ați D-zelui nostru, Impăratului nostru, că el este împărat a tot pământul — D-zeu! Cântat-ați cu înțelegere!

Reînoui-te-ai, botezatu-te-ai, mirui-tu-te-ai, lumina-tu-te-ai, sfințitu-te-ai, Tu, iubit Sion al Românilor ortodox!

Și abia trei săptămâni s'au străcurat prin învălmășagul pestriț al vremurilor de atunci, de când totă suflarea „în glasul bucuriei și al mărturisirei sunetului ce prăsnuește” a lădat pe Domnul!

Nu cu glas de psalm, nu cu trâmbițe ferecate și cu glas de trâmbiță de corn, ca psalmistul David, mă urc eu, parochul vōstru, cel d'întăi în acest loc sacru reînoui, ci cu inima plină de jale și suferință m'am urcat, ca să vă întreb:

„Cine va da capului meu apă și ochilor mei isvōr de lacrimi; și voi plânge pe poporul meu acesta ziua și noaptea” (Ieremia 9, 1).

Ce folos, că acest amvon e de nou poezie, dacă el va rămânea întotdeauna plin de praf, mut și rece?

Ce folos, că acel podișor e arangiat, precum se cuvine, dacă corul Dumineca și sărbătoreala nu va cânta regulat și cu înțelegere Impăratului-Dzeu, că el este împăratul a tot pământul?

Ce folos de atâtea frumseță strălucitoare a Bisericii noastre, dacă ea Dumineca și sărbătoreala va fi golă și pustie? Pentru că golă și pustie numesc eu Biserica Sf. Nicolae, când din atâtea mii de suflete sunt numai tot aceleași 70—80 de față.

Ce folos, că strălucesc toate odorile bisericesti, dacă din omenii cu carte, dintre așa numiții *inteligenti cărțurari* ai parohiei, abia vezi unul, mult doi Dumineca și sărbătoreala la Biserică?

Ce folos, dacă slujba cu corul și cu frumseța Bisericii cu tot asupra „domnelor” și „domnilor” nu vor avea nici un efect?

Ce folos, că Biserica e veselă și frumoasă, iar sufletul parochienilor trist și posomorit?... Și cum să nu fie sufletul lor posomorit, când ei, în parte nu vreau să-și dea draguții lor copilași la școlă?... Cum să nu fie inima

lor tristă, când la mulți nu le place munca fie ea de ori și ce soi?

Ce folos de podoba Bisericii, când înjurăturile de ce-i mai sfânt, când clevețele, batjocurile, pările și faptele rele ale unora asupra altora nu mai încetăză?

Tot lucrul acesta mie mi-se prezintă ca un măr, care pe din afară e roșu-frumos, iar înlăuntru e putred; ca un om, care pe din afară e voinic, iar înlăuntru începe să sufere de oftică!

Și câte și mai câte n'ași putea înșira, ca să justifice cuvintele de mai sus: „Cine va da capului meu apă și ochilor mei isvōr de lacrimi; și voi plânge pe poporul meu acesta ziua și noaptea”...

Ni-am reînoui Biserica, dragii mei parochieni, să ne reînoui și inimile și sufletele noastre, pentru că numai și numai atunci înfrumusețarea ei își are valoarea adevărată: Nici amvonul și nici podișorul să nu rămână nici odată golă și pustii; în sfântul Sion al Românilor ortodox să nu mai fie loc, atâtea lume, inteligență și popor, să vină Dumineca și sărbătoreala în lăcașul Domnului! Să nu fie unul în totă parochia, care să nu-și fi dat de bună voie copiii la școlă! Să mun-

*) Rostită în 8 Octobrie de pe amvonul Bisericii noastre a Sf. Nicolae din Brașov, și sfințite în 17 Septembrie a. c.

Lucrarea acésta, ca formă și cuprins, merită totă recunoștința. Deșteptând viul interes al membrilor conferenței, a fost ascultată cu mulțămire și încordată atenție. Dl. Galea s'a dovedit un bărbat bine orientat în cestiunile noastre școlare. O putere de valoare.

Conferența l'a resplătit cu însuflețite aclamări și i-a dat lucrarea spre referadă comisiei constatătoare din dñii: D. Lăpădat, I. Bratu, G. Stănăsă și T. Măhăra.

Cu acestea prima ședință a confer. s'a încheiat, anunțându-se proxima pe după amăzi la 3 ore.

(Ședința II.)

Prim obiect pus la ordinea zilei e operatul inv. Măhăra „Despre modul de întreținere a cărții de cetire”. Obiectul tractat în operatul dlui Măhăra fiind de însemnătate deosebită, la propunerea comisariatului conferența decide, ca acela să se predeie învățătorului D. Mosora, ca la proxima conferență să presinte asupra lui o dare de seamă amănunțită.

Urmăză prelegerea practică a inv. I. Mardan. Prelegerea era destinată a se ține cu înșiși elevii despărțământului școlii, dar fiind contemplată a se ține în a doua zi a conferenței, pentru ședința acésta nu s'au mai putut lua dispozițiuni, pentru-ca și elevii ai școlii de aplicație să fie prezenți. Astfel prelegerea a fost cetită de autor, dând în-suși și răspunsurile pe cari — judecând după cunoștințele ce pot să le aibă elevii despărțământului III. al școlii populare — eventual le-ar fi dat elevii înșiși.

În mijlocul acestei prelegeri, într-o entusiaste aclamări întră în sală Inaltpreasfinția Sa metropolitul, care spunând, că din cauza ocupațiilor neputând lua parte la deschiderea conferenței, zice că a venit acum, ca un părinte între fiii sei iubiți, ca să se bucură de strădania și de rezultatul muncii lor. Arată, cum referințele timpurilor de acum pretind de la fie-cine cunoștințe tot mai vaste pentru a pute să țină pept cu exigențele vieții, și dacă acésta au înțeles-o de mult deja alte popore și lucră din răspuneri în conformitate cu aceste receriri, cu atât mai mult trebuie s'o înțelegem noi, cari suntem avisați numai la puterile noastre și cari cu îndoit zel și perseverență trebuie să muncim, ca să ajungem la gradul de dezvoltare la care se află deja poporele celelalte, fie pe terenul cultural, fie pe cel economic.

Unicul nostru teren de dezvoltare e biserica și școla, zice Inaltpreasfinția Sa. — Se cuvine deci să ne punem toate silințele, totă strădania noastră pentru-ca în cadrele acestui unic teren să ne luminăm mințile, să ne nobilităm inimile, să progresăm în toate direcțiunile. Așa fac și celelalte confesiuni din patria noastră, și dacă ele simt necesitatea de a lucra din răspuneri, toți de la cel mai mare până la cel mai mic, cu atât mai mult trebuie să o simțim noi, cari „nu avem în stat aceeași poziție pe care o au ele”. Se înțelegeți toți, și cei de aici și cei de acasă, că nu e de ajuns să lucrăm numai în măsura în care lucrăm în trecut într-un ajun-

cim fie-care în zilele de lucru de dimineață până seara, pentru că munca și iară munca este raiul acestei vieți pământești!... Să ne iubim ca frații și soriorele, să nu ne clevețim, să nu ne batjocorim, să trăim cu un cuvânt după legile și poruncile lui D-zeu!... Atunci și numai atunci vor fi sufletele și inimile noastre vrednice de podoba sfintei biserici; atunci și numai atunci se va revărsa darul Celui de sus asupra noastră a tuturor cari vom cerceta frumosul nostru Sion al Românilor ortodox!

Drept aceea pe Tine, Dómne, stăpânul vîzutei și nevîzutei, te rog cu credință fierbinte și neclintită: Trimite Duchul tîu cel sfînt asupra tuturor iubiților mei parochieni, ca să-i învețe pe dinții a face în totdeauna fapte vrednice de podoba acestui sfînt lăcaș, ca astfel cu sufletele și inimile lor curate și vesale, ca odorile casei tale, împreună cu mine să te preamăriască pe tine și să vestiască numele tîu în tot pămîntul!... totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin!

Dr. Vasile Saftu.

gere a țintei noastre dorite, ci trebuie să muncim mai mult, cu mult mai mult, pentru-că zilele grele sunt. Să fim toți la postul nostru. De la cel mai mare până la cel din urmă, să ne facem datorința cu zel și însuflețire.

Face comparație între plugariul ce și lucră pămîntul cu totă străduința și întră cel ce și-l lucră ca să fie lucrat, întră neguștorul ce caută să fie în curent cu toate mijlocele și căile pentru a-și procura marfă cât mai bună și a o desface apoi în mod cât mai rentabil, și întră cel care fără să și deie silințe pentru a ține pas cu dezvoltarea exigențelor comorcială și poartă meseria așa cum a apucat-o din bătrâni, și întră rezultatele străduinței unuia și celuilalt. „În tomai ca plugariul, ca neguștorul cel străduitor trebuie să facem și noi cu atât mai mult, cu cât rezultatele muncii noastre au să fie spre binele și fericirea familiei noastre mari, a poporului român, și pre cum devisa regelui României e „Viribus unitis”, așa și noi cu puteri unite, în armonie deplină să lucrăm întru rezolvarea problemelor impuse de schimbarea noastră.

În fine, recomandând încă odată zel și însuflețire întru împlinirea misiunii lor, imploră binecuvîntarea și harul ceresc asupra lucrărilor conferenței.

Intreit „trăescă” răspund la cuvintele acestea ale Inaltpreasfinției Sale, căruia după încetarea aclamațiilor comisariatul consistorial prof. Dr. V. Bologa i mulțămesc prin următorul discurs:

Escelența Voastră,
Inalt Presfințite D-le Archiepiscop și Metropolit!

Cuvintele părintesci de cari suntem îndreptățiți, îmi dau putere să îndrănesc a mă face pentru moment interpretul dlor colegi întruniți în conferență.

În acésta calitate respectuosul meu rol merge într'acolo, ca să rog pe Escelența Voastră, să se îndure a crede, că noi, unul fie-care, ne privim de un funcționar modest și devotat sub înalta oblăduire a Escelenței Voștre. Ca atari, suntem conștii deplin de sarcina cea grea și răspunderea cea mare, ce apasă umerii Escelenței Voștre ca supremului factor al școlilor noastre, atât înaintea bisericii, cât și înaintea istoriei.

Și, inspirați de îndemnul Escelenței Voștre, declarăm serbătorește, că vom urma cu credință poveștelor părintesci, ca să ușurăm după putință greutatea sarcinii și vom pune totă a noastră putere, ca să contribuim cât mai mult la mărșă opera de regenerare morală și culturală a poporului nostru.

Folosim deci cu reverință și acest prilej, ca să aducem Escelenței Voștre omajul nostru de fiască supunere și devotament, urînd mulți ani de putere și sănătate, pentru rodnică continuare a lucrării bărbătești, ce Escelența Voastră ați inaugurat în mijlocul nostru.

Trăiască Escelența Sa!

După urale entusiaste la adresa Inaltpreasfinției Sale, și după-ce Inaltpreasfinția Sa ocupă locul presidial, inv. Mardan continuă prelegerea. Terminată acésta, se deschide interesantă discuție, la care iau parte inv. Mosora, Lăpădat, Hansu, Galea, Măhăra, și încă vre-o câțiva, scoțînd în relief părțile bune ale prelegerii și indigînd și la unele omisiuni, cari dacă nu erau, prelegerea ar fi fost încă și mai bine succésă. În replica sa prelegătorul atrage atențiunea colegilor sei asupra împrejurării, că prelegerea a fost elaborată anume pentru elevii despărțământului III., a căror pricepere nu e încă atât de dezvoltată, ca să li-se pótă prelege în cadre așa de largi cum cer unii dintră cei cari au luat cuvîntul în chestie și cari cadre s'ar nimeri pentru elevii desp. V. și VI.

Fiind vorba de prelegere cu sujet de igienă, forte nimerită a fost observarea Inaltpreasfinției Sale, care încă a avut bunăvoință să intre în discutarea prelegerii, și care sulevînd, că tema fusese pentru o prelegere de conținut igienic, observă, că prelegătorul trebuia să vorbiască elevilor mai întâiu de sănătatea omului, ca cel mai prețios dar de la Dumnezeu, și apoi de la acésta mîncînd să fi tractat, pe baza piesei de cetera regulile, barem cele mai cardinale, întru apărarea și conservarea sănătății. Abs-

tracție de la acésta omisiune însă, recunosc și din a Sa parte meritul prelegătorului, că prin prelegerea sa, destul de succésă, a dat ocaziune la o discuție atât de instructivă pentru toți membrii conferenței, și cu drag ascultată și din a Sa parte.

Asemenea și comisariatul consistorial constată părțile în adevăr succese ale prelegerii, cari sunt cele mai multe, ear' pentru obiecțiunile criticărilor cu privire la puținele părți cari li-s'au părut pótă nu destul aprofundate, prelegătorul se nu se supere, ori descurăgieze, ci din contră, se fie satisfăcut, că prin prelegerea sa în general bine succésă, a dat ansă la o discuție, din care — precum a binevoit să accentueze și Inalt-Preasfinția Sa — atât prelegătorul cât și criticătorii și ceilalți membri ai conferenței numai profita au putut. Propune să se esprime prelegătorului mulțămia protocolară, ceea-ce conferența primesce unanim. Cu acésta ședința II. s'a încheiat.

(Ședința III.)

După serviciul divin se începe Duminecă la ora 11 a. m. a treia și ultima ședință a conferenței. Prezenți ca oșpeți: Preacuvioșia Sa vicariul Dr. Ilarion Pușcariu, as. consistoriali Z. Boiu și N. Ivan, ppresbiterul I. Papiu și alții.

La ordinea zilei referada comisiei în credință cu censurarea elaboratului „Cestiunea examenelor publice dela finea anului școlar” al inv. Galea. Prin referatul ei Al. Lăpădat, comisiunea cu esceptiunea unor puncte, respective cu unele omisiuni ori întregiri la punctele cuprinse în proiectul de concludus prezentat de dl Galea în firul elaboratului, propune conferenței primirea acestui concludus.

După desbatere seriosă și dîmnă de importanță obiectului, la care au luat parte, pe lângă debatterii Lăpădat și Galea, inv. Mosora, Bratu, Ciuhandu, Măhăra, d-șora Pop etc., conferența primesce proiectul de concludus al d-lui Galea, combinat cu al comisiei censurătoare. Acest proiect avînd a forma numai material de studiu autorităților școlare la aducerea hotărîrilor obligătoare pentru școlile noastre din întrăgă archidieceasa, credem că publicarea lui per extensum e de prisos. Relevăm însă din el punctele de controversă întră părerea susținută de autorul elaboratului și întră părerea comisiei. Anume: la cestiunea caracterului ce ar fi să-l aibă examenul școlar de la finea anului, domnul Galea în proiectul său de revoluțiune cerea ca esamenul să fie festiv, dar' totodată și mijloc de controlă din partea protopresbiterului ca inspector școlar, ori din partea delegatului său, asupra activității de peste an a învățătorului; comisiunea insistă numai la caracterul festiv. Propunătorul contempla ținerea esamenului în sala festivă a școlii, ear' comisiunea cerea să se facă încheierea esamenelor în biserică.

Acésta controversă, după deslușirile date de ppresb. Papiu, s'a aplanat prin acceptarea desideratului, că „în cât se pótă” încheierea festivă să se facă în biserică. Asemenea și punctul, ca esamenul să se țină în Dumineci și zile de sîrbători, s'a mitigat prin latitudinea desideratului, că „în cât se pótă”. Asemenea vie discuție a provocat cestiunea provocării elevilor. După deslușirile primite însă din partea Preacuvioșiei Sale vicariului și din partea dlui ppresb. Papiu, conferența s'a pus pe baza proiectului de rezoluțiune al inv. Galea: esamenul avînd să fie și mijloc de controlă, provocarea elevilor, pe baza conspectului de clasificare, are să o facă ppresbiterul-inspector, respective delegatul său; întrebările însă le pune numai învățătorul.

Era deja ora 1 p. m. când încheindu-se discuția Preacuvioșia Sa d-l archimandrit-vicariu Dr. Ilarion Pușcariu prin un discurs însuflețitor mulțămind membrilor conferenței pentru zelul și interesul cu care au luat parte la discutarea temelor și la rezolvarea agendelor, îi îndemnă la tot mai intensivă munca pe terenul luminării lor proprie și prin acésta al luminării mlădițelor poporului nostru, date lor spre instruire și educare. Comisariatul consistorial al conferenței răspunde însuflețit alocuțiuni următoare:

Ilustritatea Voastră!

Stmțim mare bucurie, când vedem bunăvoință și pătrunderea cu care Ilustritatea

Voastră aprețiază lucrarea salutară, ce noi sîvîșim pe terenul învățămîntului popular.

Pentru noi acésta e o adevărată îmbărbătare, căci vine dela locul cel mai competent și mărturisim, că de aceeași convingere suntem și noi pătrunși, că numai prin armonica conlucrare a tuturor factorilor chemați se pótă spera ridicarea și înălțarea nimbului școlilor bisericii noastre.

Mulțămim cu respect pentru onorifică atenție ce ni-se dă și pentru cuvintele de îmbărbătare, ale căror urme neșterse vor rămîne din inimile noastre, și dorim Ilustrității Voștre mulți ani fericți dela bunul D-zeu, ca să se pótă încă multă vreme bucura biserica noastră de conducători devotați ca Ilustritatea Voastră.

După acestea Preacuvioșia Sa, împreună cu ceilalți oșpeți se depărtăză întră însuflețite aclamațiuni din partea învățătorilor.

Urmăză raportul comisiei esmise pentru designarea disertațiilor conferenței viitoare. La propunerea comisiei, prin referatul ei inv. Mosora, conferența decide, ca în viitor elaboratele să se înainteze în termen de 6 luni de la primirea temei și să se transpună celui încredințat cu recensarea lor. Pentru conferența viitoare se designăză temele:

Clasificarea elevilor, (elab. dl T. Măhăra) (rec. M. Lungu).

Planul ărelor de învățămînt pentru școle cu unul, cu doi și mai mulți învățători. Se încredințăză cu elaborarea planului a) pentru școle cu un învățător: Stănăsă din Gușterița, referent D. Căndea; b) pentru școle cu doi învățători: S. Stoica din Sebeșul-sup., referent N. Păcurariu; c) pentru școle cu mai mulți învățători: corpul didactic din Poplaca, referent corpul didactic din Boița.

Drepturile și datorințele învățătorilor normale în legile și ordina. statului și dispozițiile legii de pensiune, să se elaboreze de Petru Juga din Seliște, referent G. Păcurariu din Tilișca.

Materialul din științele naturale în școlile populare, să se elaboreze de corpul didactic din Gurărlui și să se refereze de corpul didactic din Seliște.

M. Sa monarchul în Budapesta.

Eri M. Sa Francisc Josif I. a sosit la Budapesta, venind de la Gödöllő, unde sosise Sâmbătă. Cât timp va petrece în Budapesta va da audiențe Lunia și Joia.

Svonuri de crîșă.

Cestiunea căilor ferate bosniace a dat ansă la diferite svonuri despre iminente crize de cabinet. Se lansase săptămîna trecută fama că ministrul-president Széll făcuse cestiune de cabinet, dacă linia ferată nu se va trasa corîșpunzător intereselor Ungariei. După dementarea acésteia se dase știrea, că și ministrul-president Körber a pus în vedere abdicarea, dacă consiliul nu va hotări în cestiunea căilor ferate favorabil intereselor Austriei, ear' zilele acéstea un ziar vienez spunea, că nici ministrul de externe, contele Goluchovski nu are să mai steie mult la postul său, și acésta din cauză, că în cestiunea căilor ferate bosniace prea pronunțat e pe partea lui Széll. Întrăgă afacerea svonurilor acestora denotă însă o anumită intrigă, pusă la cale de cei interesați a zădărnici realizarea pretensiunilor contrare.

De altcum conferențele în cestiunea căii ferate se continuă acum în Budapesta, probabil sub presidența M. Sale, și rezultatul va dumeri apoi asupra svonurilor acestora.

Codul civil ungar.

Sâmbătă a apărut în broșură proiectul despre codificarea dreptului privat. Lucrările în acest scop se începuseră încă pe timpul când ministrul de justiție era Teofil Fábiny, s'au continuat și sub ceilalți miniștri de justiție începînd cu Szilágyi până la Al. Plosz, actualul ministru. Proiectul tractăză în partea primă despre dreptul personal, în a doua e precizat dreptul familiar, cu deosebire drepturile isvorite din căsătorie, în a treia dreptul real, modernizat în mare măsură, a patra dreptul obligativ (kötelmi jog) și în partea a cincia dreptul de moștenire.

Raportele consistoriului metropolitan către congres.

Raportul senatului școlar.

Nr. 377 M.

Mărit Congres!

Subsemnatul Consistoriu, ca senat școlar, își ia voie a substerne Măritului Congres următorul raport despre activitatea sa în perioada dela 1-a Octombrie 1897, până în ziua de astăzi. Din numărul total al esibilitelor intrate la consistoriu în periodul acum amintit, aparțin la competența senatului școlar 182 piese; s'au rezolvit 172; pendente sunt 3. Senatul școlar a ținut ședințe: în anul 1897 (din 1-a Octombrie) 1, în anul 1898 2, în anul 1899 3, în anul 1900 3. S'au pertractat re-curse și apelațiuni 16.

Date speciale despre afacerile școlare și ale învățământului se află în conspectul aclus aici sub %. Datele acestea comparate cu cele prezentate congresului naț. bis. în a. 1897 arată următoarele rezultate: Comune bisericesti în a. 1899 față de a. 1896: a) cu școlă proprie: Archidieceasa — 12, Arad — 24, Oradea mare — 5, Caransebeș + 0, b) fără școlă proprie: Archidieceasa — 52, Arad — 12, Oradea-mare + 5, Caransebeș + 3.

	Caransebeș		Oradea-mare		Arad		Archidieceasa		Prunci, cari au frecventat școlă în anul 1899/900 față de anul 1896/97.
	6-12 ani	13-15 ani	6-12 ani	13-15 ani	6-12 ani	13-15 ani	6-12 ani	13-15 ani	
Prunci	8237	3713	103	25	1675	297	2207	99	345
Fete	8342	4147	185	88	1441	343	1071	+	524

Comparațiune între anii 1899/900 și 1896/7: Dintre prunci de 6—12 de ambele sexe au frecventat școlă: Archidieceasa 65: 62%; Arad 69: 61%; Oradea 53: 52%; Caransebeș 37: 59%. Dintre prunci de genul bărbătesc de 6—12 ani au frecventat școlă: Archidieceasa 71: 67%; Arad 77: 75%; Oradea 59: 60%; Caransebeș 42: 75%. Dintre fetele de 6—12 ani au frecventat școlă: Archidieceasa 57: 63%; Arad 60: 54%; Oradea 47: 44%; Caransebeș 32: 50%.

Dintre prunci de 13—15 ani de ambele sexe au frecventat școlă de repetițiune: Archidieceasa 46: 51%; Arad 42: 30%; Oradea 21: 18%; Caransebeș 24: 33%. Dintre prunci de 13—15 ani de genul bărbătesc au frecventat școlă de repetițiune: Archidieceasa 47: 52%; Arad 45: 38%; Oradea 22: 19%; Caransebeș 26: 36%. Dintre fetele de 13—15 ani au frecventat școlă de repetițiune: Archidieceasa 46: 50%; Arad 39: 34%; Oradea 20: 18%; Caransebeș 22: 30%.

Edificii de școlă: a) proprii: Archidieceasa — 3, Arad + 3, Oradea-mare — 2, Caransebeș — 1. b) închiriate: Archidieceasa — 6, Arad — 4, Oradea-mare — 3, Caransebeș + 1. Sale pentru instrucțiune: a) corăspunzătoare: Archidieceasa — 412, Arad + 7, O-mare + 21, Caransebeș + 18. b) necorăspunzătoare: Archidieceasa —, Arad, — 4, O-mare — 26, Caransebeș — 28. Grădini de pomărit: Archidieceasa — 25, Arad — 30, Oradea-mare + 2, Caransebeș — 17. ad II. A. 1. Școle: Archidieceasa — 12, Arad + 4, Oradea-mare — 5, Caransebeș + 0. Școle co-

munele și de stat în comune de ale noastre: Archidieceasa + 22, Arad — 1, Oradea-mare + 2, Caransebeș + 0.

Numărul total al posturilor: a) de învățători: Archidieceasa + 48, Arad — 4, Oradea mare — 5, Caransebeș + 0, b) de învățătoare: Archidieceasa + 12, Arad + 3.

Numărul învățătorilor: a) definitiv: Archidieceasa +, Arad + 2, Oradea-mare + 14, Caransebeș + 13, b) privisorii: Archidieceasa — 128, Arad — 12, O-mare — 26, Caransebeș — 18.

Suma salariilor învățătoarești: Archidieceasa + cor. 4798430; Arad + 89361 cor.; Oradea-mare + 7774 cor.; Caransebeș + 471310 corone.

Intru esecutarea concluserilor congresului național-bisericesc din a. 1897 vor urma rapoarte speciale despre: sporirea și cultivarea grădinilor de pomărit (Nr. 57); reducerea numărului învățătorilor provisorii (Nr. 58); date statistice despre elevii nostri la școle străine; biblioteci școlare, esamene de calificare, reuniuni învățătoarești (Nr. 60); aplicabilitatea regulamentului de învățământ (Nr. 90); catechisarea elevilor la școle străine (Nr. 91); modificarea regulamentului de învățământ din a. 1878 (Nr. 92); plan de învățământ (Nr. 111); clasificarea stațiunilor învățătoarești (Nr. 112); inspecțiunea școlilor în partea didactică și administrativă (Nr. 111/1897).

Din ședința consistoriului metropolitan ca senat școlar, ținută în Sibiu, la 29 Septembrie, 1900,

Correspondență.

De pe apa Orăștiei, 20 Octombrie v.

(Sfințirea bisericii din Bucium.)

Unele dintre cele mai mărețe și mai impunătoare momente din viața omenescă sunt acelea pe cari le petrecem la sfințirea vreunei biserici. Pentru prima dată mi-s'a dat ocaziune a participa la astfel de festivitate și anume la sfințirea bisericii din Bucium tractul Orăștiei. Acestă comună micuță, ce numără vre-o 90 fumuri, avea o biserică ce în exterior nu arăta a fi slabă, însă crepăturile zidurilor și micimea ei a silat pe locuitori a se îngriji de o altă biserică.

Vorbirile acomodate ale preotului local au aprins dorul tuturor locuitorilor a se vedea în o nouă biserică. Copacii codrilor loviți de securile buciumanilor, norii de fum ce se ridicau din cuptorele de cărămidă făcută cu mâinile lor, vesteau începerea lucrului.

În 1 Maiu a. e. locuitorii acestei comune, mari și mici, tineri și bătrâni, toți în genunchi, cu preotul în frunte înălțau rugăciuni pentru așezarea petrei fundamentale la noua biserică.

În lipsa de bani în care se afla biserică, dispunând numai de 260 fl. și vr'o 70 măsuri de bucate, oameni au dat întreprinzătorilor ajutorul recerut cu mâinile și cu carerele.

Cu îndurarea atot puternicului Dzeu, a Prea Venerabilului consistoriu archidiecean și a altor oameni milostivi, cari au dat ajutoriu la ridicarea acestei s. biserici, în 13 Octombrie s'a sfârșit lucrarea ei.

Noua biserică din Bucium, care în alte împrejurări nu s'ar fi putut edifica din 10,000 cor., pôte decora, în ceea-ce privește esteriorul, ori-ce orăș, ear' în ceea-ce privește interiorul storce admirațiunea ori-cărui privitor. Întreprinderea de zid au executat-o măiestrii zidari Solomon Marghita din Beriu, Nicolau Mihailă, Ion Cumașu, Lazar Clonțeu din Orăștie și Ion Ivanescu din Bucium.

Decorarea interiorului servește spre laudă Dlui Vasile Opreșan, pictor în Orăștie, a cărui pictură a uimit întreg publicul, precum și femeilor din această comună, cari puse la cale de Dmna preotă Ana Olariu au împodobit biserică cu țesături frumoase.

Sfințirea bisericii s'a celebrat Duminică în 15 Octombrie v. prin protopresbiterul tractual Vasile Domșa, însoțit de protopresbiterul onorar din Beriu Samuil Popoviciu, de preoții: David Avramescu din Orăștie de sus, Iosif Dragoșel din Orăștie de jos, Vasile Botean din Ludești, Ioan Olariu preotul locului și de Toma Popoviciu din Ocoluș-mic. Cântările liturgice le-au cântat

spre mulțumirea tuturor tinerii și elevii de școlă sub conducerea învățătorului Ioan Baciu.

La finea serviciului divin Dl protopresbiter Vasile Domșa a rostit o vorbire acomedată împrejurărilor, în urma căreia a încurs pe sama bisericii un ajutor de 191 cor. Într-o contribuție amintesc pe Dl notar Teodor Ribel cu 10 cor., Ilie Stoiciu 10 cor., Stana Alionescu 10 cor.

De-si timpul se părea nefavorabil, totuși s'a adunat public preste 800 persoane de prin comunele din jur.

După terminarea sfințirii s'a dat un prânz general. La masă a toastat protopresbiterul tractual pentru Inaltpreasfinția Sa Metropolitul, pentru preoți și binefăcătorii bisericii, ear' preotul locului Ioan Olariu pentru prot. Domșa ca șef al tractului.

La cele espuse mai sus se adevăresce proverbul „voiesce și vei putea". Cu o sumă bagatelă s'a ridicat o biserică pompoasă, și acestea sunt a se atribui numai și numai pastorelor Inaltpreasfinției Sale înțeleptului și neobositului nostru Metropolit, prin cari conduce preoțimea la tot ce e bun și folositor spre deșteptarea poporului. *Buciumanul.*

NOUȚĂȚI

Onomastica vicariului. Ziua de Sămbătă a „Cuviosului Ilarion", ziua onomastică a Preacuviosiei Sale archimandritul Dr. Ilariu Pușcariu, a dat societății sibieni nouă ocaziune pentru a-și manifesta sentimentele de stimă și iubire față de binemeritul vicariu al archidiecesei noastre. Chiar și Inaltpreasfinția Sa metropolitul a ținut să facă vicariului seu onorul de a-l felicita în persoană. Ear' învățătorii din protopresbiteratele Sibiu, Avrigh și Seliște, întruniți în Sibiu la conferența învățătoarească, s'au prezentat la Preacuviosia Sa prin o deputațiune de 10 membri, condusă de comisariul conferenței prof. Dr. Bologa, care în numele învățătorilor a felicitat pe Preacuviosia Sa prin următorul discurs:

Ilustritatea Văstră:

Suntem întruniți astăzi în conferență 86 învățători, în sensul legilor noastre bisericesti în frunte cu P. O. D. D. protopopi concenți, ca inspectori școlari tractuali.

Acestă valoroasă corporație didactică, atât ca numer cât și ca putere morală intelectuală, a ținut cu scumpătate a-se prezenta prin noi, delegații sei, ca să aducă respectuoasele sale felicitări Ilustrității Văstre, din incidentul serbătorii onomastice, la care noi ne adaugăm cu intimă reverință.

Și mai mult încă Ilustritate. Noi, căutând am căutat momentul binevenit, ca să ne putem apropia de Ilustritatea Văstră, în acest an mănos pentru Il. Văstră și de bucurie pentru noi, când ostenelele anilor de arândul și-au ajuns corăna întrupării prin publicarea valorosului op: Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania.

Ați adus priu această o zală scumpă în șirul productelor literare, în special pe terenul istoriei bisericii noastre, din timpul mai nou. Acest succes ne însuflețește pe noi învățători, cari zi de zi avem de a face cu paginile istoriei bisericii și poporului și patriei noastre. În urmare noi usăm mai întâi de rodul ostenelelor Ilustrității Văstre, noi ținem să și aducem între cei dintâi prinosisul recunoștinței noastre.

Simțiam, că ne aflăm la picioarele unui munte înalt, dar erau bătorite cărările și nu ne puteam ridica pe înălțimile lui, ca să-i putem aprea frumuseța și bogăția comorilor ascunse înfrinsul. Ilustritatea Văstră aveți meritul a fi deschis potecul, prin care dat ne este și nouă generațiilor mai tinere a privi în înțregă sa splendor pe fericitul bărbat Andreiu Baron de Șaguna, marele regenerat al bisericii noastre.

Primiți, Vă rugăm, la acest succes de interes general, respectuoasele noastre felicitări cu urări de bine pentru mulți ani fericiti!

Mulțumind pentru doririle de bine, exprimate prin graiul conducătorului lor, P. C. Sa accentuează că dacă i-a succes să adune și lege ca într'un mănunchiu evenimentele prin cari biserica noastră a trecut, unica mângâiere și răsplătă pentru această muncă a sa îi va fi să afle și să știe, că „Metropolia" ca oglindă fidelă a trecutului apropiat al bisericii noastre, este cu drag cetă de învățători, pentru a cunoaște din ea luptele și munca antecesorilor nostri, susținute întru reînfrînțarea metropoliei, în cadrele căreia în armonie și înțelegere avem să lucrăm la înaintarea morală și culturală a credincioșilor acestei biserici, și cunoscându-le să afle îndemn și îmbărbătare întru împlinirea frumosei lor chiamări cu scumpătate și conform

cu intențiunile autorităților superioare bisericesti.

Intreit „trăiescă" a urmat frumoasei alocațiuni, după care deputațiunea a fost invitată la masă în o altă sală, unde erau deja adunați numeroși membri distinși ai societății sibieni.

Remarcăm, că alături cu Dr. Bologa, era în fruntea deputației și dl I. Căndea, ppresb. în Avrigh.

*

Cununie. Constantin D. Cristiu și d-sora Ana Moisin se vor cununa Duminică (11 Nov. n.) în biserica gr. or. din Seliște.

*

Nou avocat român în Sebeș. Tinerul avocat Dr. Alexandru N. Străvoiu din Brașov și-a deschis cancelarie advocațională în Sebeșul-săsesc, piața-mare Nr. 15. Înregistrând cu plăcere această știre, îi dorim succes în noua sa carieră.

*

Clericul absolut Mihail Ganea, oficial la esactoratul consistoriului archidiecean, a fost ales alaltăeri paroch în Veneția-superioară cu 122 voturi contra 4.

*

„Bistritz". Congregația de la 31 Octombrie n. a comitatului Bistrița-Năsăud a aprobat cu mare majoritate de voturi conculsul reprezentanței orașului Bistritz, ca numirea oficială a orașului să fie Bistritz, nu Beszterce. Conculsul reprezentanței a fost spri-ginit în congregație și din partea Românilor.

*

Pentru iubiții repotați. D-na Ana Florea, învățătoare a dăruit fondului de ajutorare al văduvelor și orfanilor meseriașilor români, numit și al iubiților repotați, administrator de „Reuniunea sodalilor români, din Sibiu" în amintirea mult regretatei Alexandrina Schmit n. Cunțanu, decedată în Berlin, suma de 4 corone.

*

O femeie care știe cheltui bine. Familia milionară Gould din America a cerut la tribunalul din Paris să pună sub curatelă pe contesa Boni de Castellan, născută din familia Gould. Motivul cererii e, că în timp ce interesele după zestrea contesei fac numai 3 milioane pe an, ea în patru ani a cheltuit deja mai mult de douăzeci și trei milioane. Contesa a recurat contra curatelei.

*

Dreptatea domnilor. Zilele trecute s'a pertractat la tribunalul din Livorno un proces, în care acusatul era generalul Costa-Richos, acusatărea o fată de lucrător și mirele ei lucrătorul Antonio Doria. Generalul cercase să sărute fata cu forța chiar, dar' mirele ei sosind la fața locului a ras generalului câteva palme sdravene, scăpându-și astfel miră de primejdia sărutării nedorite. Sentința tribunalului a făcut însă mare senzație în publicul ascultător: nu pe general l'a osândit, ci pe acuatori. Anume pe motivul că încercarea de sărutare încă nu e sărutare, a achitat pe general și a condamnat pe mirele fetei la 42 lire pedepsă și despăgubire generalului, ear' pe fată a condamnat-o la suportarea speselor de proces.

*

Știri mărunte. În școlă de cadeți honvezi de la Oradea-mare grassază scarlatina. Săptămăna trecută au fost cuprinși de această bolă 16 cadeți. — Corul bisericii din Brașov-Tocile arangază Sămbătă concert și petrecere populară, în favorul fondului său. — În dieasa Aradului este scris concurs la parochia de cl. I. Elisabetinul-Timișorei.

*

Reuniunea de înmormântare din suburbiul Elisabetin al Timișorei, cum reese din raportul cassariatului, face frumoase progrese și e cea mai bine situată dintre reuniunile noastre de acest fel. În cuartalul al treilea (Iuliu, August, Septemvre 1900) intratele au fost 12,323 corone 85 bani, premii s'au solvit 11,525 cor. 34 b; în bani gata la cassă au fost 798 cor. 51 b. Sporiul în est an până la 30 Sept. a fost frumoasă sumă de 8019 cor. 90 bani; ear' averea totală roditore este 200.105 cor. 26 b.

Mulțamită.

La manifestările de condolență, ce ni-s'au făcut cu graiul și în scris — din incidentul morții ficei, respective sororei noastre neuitate Alexandrina Schmid n. Cunțanu, ne luăm voie a răspunde pe această cale: mulțumind din inimă tuturor pentru mângăitorele cuvinte, ce au binevoit a ne adresa.

Părăstas întru amintirea repausatei se va oficia Sămbătă, 10 Novembre st. n. la 10 ore a. m. în biserica parochială din cetate.

Sibiu, 6 Novembre 1900.

Jalnica familie.

Nr. [209] 3-3

CONCURS

Iu scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1901 din **fundațiunea Andronic**.

I. Pentru învățacei de ori ce meserie.

II. Pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1900;

III. Pentru sodali cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a pute deveni măiestri, prin această se scrie **concurs** pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.

2. Atestat dela comună despre averea proprie ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului ori fiind el căsătorit despre familia sa având a se indica în acest atestat, câți prunci minorenii sunt în familie, câți cercetăză școala și câți mai sunt la meserii.

Concurenții pot fi numai *români ortodocși născuți în archidieceasa Transilvaniei*.

În special mai au să dovedescă:

I. Învățaceii:

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății.

b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară.

c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat).

d) Adeverință dela măiestru despre sporiul ce-l arată în meserie și despre diligența și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în origine sau în copie autentică.

II. Sodali:

a) că au terminat anii de învățcel în anul 1900, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 § 67).

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor ceea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru ori cu adeverință dela măiestru.

c) cei ce vor dovedi că sunt membrii ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi vor avea preferință.

III. Sodali, cari sunt în condițiuni de a deveni măestri.

a) să aibă certificatul de măiestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere ca călă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe dela măestrii, la cari au lucrat.

c) În cerere să se arete anume locul unde voesc să se așeze ca măestrii, ce fel de mijloce mai au pentru a pute începe meseria pe socotela lor?

a) Să dovedescă cu atestat dela oficiul parochial, că cercetăză biserica noastră și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor pentru adresate Consistoriului Archidiececan greco-oriental în Sibiu, să le înainteze până la **31 Decembrie 1900 stilul vechiu**.

Acei concurenți cu ore-cari studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învățacei la sculptura în lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățacei ori sodali la aceste meserii și cei din urmă vor se se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari în cari să pōtă câștiga praca recerută vor fi considerați cu ajutoare mai mărisore.

Cererile neinstruate în regulă și cele înaintate după termen nu se vor lua în considerare.

Consistoriul archidiececan.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Nr. 442/1900

[208] 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch din comuna bisericească Gelmăr, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumente împreunate cu acest post de paroch sunt venite din parochie despre cari concurenții și pot lua informațiune dela comitetul parochial sau dela oficiul protopresbiterial.

Concurenții au să-și așternă cererile conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul indicat, și au a se presenta în vre-o Duminică înaintea poporului spre a fi cunoscuți, până inclusive 8 zile înainte de sinodul electoral.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Orăștiei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Orăștie, 1 Octobrie, 1900 v.

Vasilie Domșa,
protopresbiter.

Dr. Alexandru N. Stravoiu

și-a deschis cancelaria advocațională în

[213] 1-3 **Szász-Sebes**

(Piața cea mare Nr. 15.)

Din Tipografia și librăria archidiececană, Sibiu, se pōte procura

Din vremuri apuse,

de
Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

Musicale

Cataloge se trimit

gratis

și franco pentru

Clavire

Harmonium

Violine

Cello

Citere

Kammernusik

Orchestre

Ghitare

Cântece

Humoristică

Coruri

Duete, Terzete

Studii

etc. etc.

[214] 1-3

OTTO MAASS

Deposît și asortiment de musicale

VIENA

VI/2, Mariahilferstrasse 91.

Consemnarea

tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 Kronen

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
1 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	40000
5 "	30000
1 "	25000
7 "	20000
3 "	15000
31 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
432 "	2000
763 "	1000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Scrișore de comandă de tăiat.

Ersuche um Zusendung von.....Original-Loos I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von fl..... } ist per Nachnahme zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genaue Adresse:

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Original-Loos I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie

ist per Nachnahme zu erheben. Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. bitte zu durchstreichen

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Genaue Adresse:

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/1 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tōte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vateme părului. Întărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tōte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus excelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tōte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4-6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate numeroase nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Drogerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternicii și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tōte urmările cari obvin din opintire prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, forte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a să întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 55-104